Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

NR 432 PODPIS
2025 -02- 14
Krajowa Rada Izb Rolniczych

Warszawa, 04 lutego 2025 r.
znak sprawy: WPR.wis.510.3.2025
telefon: 22 623 10 61
e-mail: Agnieszka.Koscianiuk@minrol.gov.pl

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: wydłużenia terminu realizacji operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych".

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na Pana pismo[1] w sprawie wydłużenia terminu realizacji operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 , przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie chciałbym zauważyć, że pomoc udzielana w ramach instrumentu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" miała na celu ułatwienie producentom rolnym **dostosowanie się do wymogów** określonych w programie działań[2] dotyczących warunków przechowywania nawozów naturalnych.

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2024-2020 (PROW 2014-2020) zostały określone warunki realizacji operacji, zgodnie z którymi **„wsparcie na realizację tego typu inwestycji może być udzielane jedynie w terminie określonym w programie działań na dostosowanie**, a w przypadku młodych rolników także w okresie 24 miesięcy od daty przejęcia gospodarstwa".

[1] Pismo z 13.01.2025 r. znak: KRIR/JM/20/2025
[2] „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu".

Ponieważ w programie działań, dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP, został wyznaczony termin na dostosowanie powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, tj. 31 grudnia 2024 r., termin ten jest wiążący dla (większości) beneficjentów, którzy uzyskali pomoc finansową ze środków PROW 2014-2020 na budowę, przebudowę lub zakup płyt lub zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych.

Pragnę podkreślić, że wymóg dotyczący zrealizowania inwestycji dostosowawczych do 31 grudnia 2024 r., **był warunkiem przyznania pomocy** w ramach instrumentu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" i wynikał zarówno z zapisów PROW 2014-2020 jak również przepisów prawa krajowego (program działań).

Ponadto informuję, że od 2018 r., tj. roku, w którym zostało wydane Rozporządzenie Rady Ministrów (1), określające m.in. terminy na dostosowanie, nabory wniosków o przyznanie pomocy ze środków PROW 2014–2020 na tego typu operacje były uruchamiane corocznie (łącznie 7 naborów wniosków), aby umożliwić rolnikom prowadzącym chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich terminowe dostosowanie się do ww. wymogów określonych w programie działań.

Warto zaznaczyć, że w ramach tego instrumentu było możliwe również uzyskanie dofinansowania na zakup maszyn do doglebowej aplikacji nawozów naturalnych płynnych na potrzeby realizacji ekoschematów, dlatego Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się z prośbą do ARiMR o uruchomienie w pierwszym kwartale 2024 r. kolejnego (ostatniego w ramach PROW 2014–2020) naboru wniosków na tego typu operacje. W ramach ostatniego naboru w 2024 r. rolnicy mogli również ubiegać się o pomoc na realizację inwestycji dostosowawczych, bowiem przepisy rozporządzenia (2) pozwalają na rozpoczęcie realizacji operacji po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy (na własne ryzyko), co pozwalało na efektywne wykorzystanie krótkiego terminu na realizację inwestycji dostosowawczych.

Odnosząc się do propozycji uznania opóźnień produkcyjnych dostawców blachy jako zdarzenia o charakterze siły wyższej, które miało wpływ na opóźnienie realizacji inwestycji dostosowawczych wyjaśniam, że zapisy umowy o przyznaniu pomocy na

realizację operacji typu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" (§ 15) przewidują możliwość całkowitego lub częściowego zwolnienia beneficjenta przez ARiMR z wykonania danego zobowiązania z powodu zaistnienia okoliczności o charakterze siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności oraz warunki formalne, umożliwiające zwolnienie z danego zobowiązania. Katalog zdarzeń o charakterze siły wyższej obejmuje m.in.

1) śmierć beneficjenta;
2) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
3) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
4) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
5) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
6) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w momencie zawierania umowy o przyznaniu pomocy.

Powyżej wymienione przypadki, które mogą zostać uznane za siłę wyższą lub nadzwyczajne okoliczności, są przykładowe i nie stanowią katalogu zamkniętego przypadków. ARiMR, może uznać inne niż ww. zdarzenie za przypadek siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności (stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa UE dotyczącego rolnictwa, w tym orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości). Organ przyznający pomoc podejmuje decyzje dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku na podstawie odpowiednich dowodów oraz stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa Unii Europejskiej dotyczącego rolnictwa.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" (Dz. U. z 2018 r. poz. 1339).

(2) §22 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1152 z późn. zm.).

Do wiadomości:

1. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, DDl.